

Η επιμονή του ΙΟΥ στους Ρομά του Χαλανδρίου

Ενώ το τεύχος αυτό έβρισκε τον δρόμο του για το τυπογραφείο, μια είδηση βρήκε τον δικό της δρόμο για τα ψηλά των εφημερίδων: ο καταυλισμός των Ρομά στην περιοχή του Νομισματοκοπείου κυρύζθηκε επίσημα σε γκέτο «[...]κατόπιν εισήγησης και σύμφωνης γνώμης του Δημάρχου Χαλανδρίου, Συμεών Ρούσσου, για επιτακτικούς λόγους αντιμετώπισης σοβαρού κινδύνου δημόσιας υγείας και ειδικότερα για τον περιορισμό της διασποράς των επιπτώσεων της νόσου Covid-19[...].» [1] Ετσι, λοιπόν, οι Ρομά του Νομισματοκοπείου, στην αρχή για εννιά μέρες (10-19 Απρίλη), δεν θα μπορούν να βγαίνουν από τον καταυλισμό παρά μόνο για λόγους υγείας –μπαίνοντας κι αυτοί στη μεγάλη λίστα όσων εδώ και ένα χρόνο βιώνουν στο πετού τους, λίγο παραπάνω από τους υπόλοιπους, τι σημαίνει υγεινισμός και δημόσια υγεία/τάξη.

Πώς μπορούμε άραγε να διαβάσουμε αυτό που συμβαίνει; Η αλήθεια είναι πως στην είδηση που παραθέτουμε διακρίνονται πολλά “χρήσιμα” στοιχεία: ο διαρκής αντιταγγανισμός που στοχοποιεί τους Ρομά ως “βρώμικους” και μιαρούς· ο ιός-με-την-κορώνα που λειτουργεί ως τέλεια αφορμή για να συνεχίσει το ελληνικό κράτος τις πολιτικές πειθάρχησης των Ρομά· η συμβολή του αριστερού δημάρχου στην κρατική επιτήρηση· η δημόσια υγεία ως δημόσια τάξη και η δημόσια τάξη ως δημόσια υγεία.

Αυτά που δεν μας λέει, ωστόσο, η παραπάνω είδηση είναι τι εργαλεία να χρησιμοποιήσουμε, για να ξεφύγουμε από την οπτική του κράτους. Δεν μας λέει για την ιστορία του καταυλισμού και το ποιοι (από όλους τους κατοίκους του Χαλανδρίου) θα έπρεπε να είναι οι μιαροί φορείς “του φονικού ιού”. Στο Χαλάνδρι έχουν υπάρξει πολλά επεισόδια της σειράς «κακοί Τσιγγάνοι, αθώοι μπαλαμοί» με διάφορους πρωταγωνιστές: η απαίτηση να εκδιωχθούν οι Ρομά μαθήτες από το 7ο και 10ο Δημοτικό Σχολείο το 2012, η απαίτηση για μη μετεγκατάσταση του καταυλισμού εντός των ορίων του δήμου σε συνδυασμό με την απόπειρα εκκένωσης του καταυλισμού το 2013, το σκάνδαλο[sic] της υφαρπαγής ενός εκατομμυρίου ευρώ που ήταν να εκταμιευθεί για έργα καθαρισμού και αποκομιδής σκουπιδιών του καταυλισμού το 2006. Σ' αυτές τις κορυφές του παγάδουνου είδαμε τα περιεχόμενα του αντιταγγανικού ρατσισμού να εμπλουτίζονται (από την ενόχληση των «απλών κατοίκων» λόγω μουσικής μέχρι τις «οικολογικές ευαισθησίες», από τη δημόσια υγεία/υγιεινή μέχρι την εγκληματοποίηση, από την «οικονομική υποβάθμιση της περιοχής» μέχρι τη «λύση» μεταφοράς του καταυλισμού σε στρατόπεδο), τους ρατσιστές να αναζητούν επικερδείς τρόπους οργάνωσης και την «άσκηση πίεσης προς το κράτος» μέσω της δημιουργίας της βραχύβιας «Επιτροπής κατοίκων Χαλανδρίου». Επίσης, είδαμε την «κακοδιασείριση» των δεξιών να εναλλάσσεται με τα προγράμματα επιδότησης ενοικίων των αριστερών, τη συμφέρωση με δεξιό και αριστερό προφίλ.

Η παραπάνω είδηση δεν μας λέει τι σημαίνει για τους Ρομά συγκεκριμένα η απαγόρευση κυκλοφορίας εκτός των ορίων του καταυλισμού (τι μας θυμίζει άραγε η λέξη γκέτο). Δεν μας λέει πώς οι πολιτικές υποτίμησης της ζωής των Ρομά και των Ρομνί είναι κομμάτι της τοπικής ‘διακυβέρνησης’: αφού πρώτα ονομάζεται **πρόβλημα** η ύπαρξή τους και ο χώρος όπου μένουν, στη συνέχεια αριστεροί και δεξιοί διεκδικούντες αυτής της τοπικής ‘διακυβέρνησης’ διαγκωνίζονται για τους πιο επικερδείς όρους επίλυσης, με γνώμονα τη βέλτιστη εξυπηρέτηση των συμφερόντων των ιδιοκτητών, των μπαλαμών ρατσιστών. Αυτά τα συμφέροντα, μαζί με τα προνόμια που παρέχει στους μπαλαμούς χαλανδρίους η κοινωνική τους

θέση, είναι που έχουν ως συνέπεια –αυτή τη φορά– να ζήσουν οι Ρομά του Νομισματοκοπείου το καθεστώς του ‘υγειονομικού αποκλεισμού’. Η παραπάνω είδηση δεν μας λέει τον τρόπο προσέγγισης από την αριστερή δημοτική αρχή του ακανθώδους ζητήματος της ύπαρξης καταυλισμού στα όρια του Χαλανδρίου. Για τις πολιτικές αφομοίωσης, τα προγράμματα “μεταστέγασης” (ιακα εκκένωσης) και την πίεση που τους ασκείται ώστε να φύγουν από τον καταυλισμό. [2] Δεν μας λέει ότι ο συριζιαίος δήμαρχος Σίμος Ρούσσος –στη διάρκεια της πρώτης καραντίνας– εκτός από απολυμάνσεις, καθαρισμούς και διανομή αντισηπτικών, συνέχισε τις εργασίες κατεδάφισης παραπηγμάτων του καταυλισμού· έχοντας μεν ως πρόσωπα την «απολύμανσή» του, εφαρμόζοντας δε την κεντρική του προαποφασισμένη επιδίωξη, που δεν είναι άλλη από την απόδοση των οικοπέδων επί των οποίων βρίσκεται ο καταυλισμός στους μικροϊδιοκτήτες τους. Και για να μην πει κάποια ότι δεν είναι ευαίσθητοι, οι αριστεροί του Χαλανδρίου έχουν ξεθάψει από τα πολιτικά τους εγχειρίδια και τη νόμιμη δικαιολόγησή τους ταυτίζοντας τον ρατσισμό που υφίστανται οι Ρομά με τα ‘δικαιώματα των ιδιοκτητών ακινήτων». [3]

Η παραπάνω είδηση δεν μας λέει για τα υλικά συμφέροντα των μικροστών που θέλουν να “αναβαθμιστούν” [sic] η περιοχή, ώστε να μπορούν να νοικιάζουν τα σπίτια τους ακόμη πιο ακριβά. Δεν μας λέει ότι αναβάθμιση της περιοχής θα γίνει με την έλευση ζεστού ευρωπαϊκού χρήματος με σκοπό να επιδοτήσουν τους Ρομά ώστε να φτιάξουν επιχειρήσεις. Τους λέει, δηλαδή, το ελληνικό κράτος: “Αν δεν σας δέχονται στις δουλειές τους τα ελληνικά αφεντικά λόγω ρατσισμού, τότε ανοίξτε εσείς μια επιδοτούμενη επιχειρησούλα κοινής αφέλειας: να γίνετε εσείς αφεντικά!” [4] Φυσικά αυτό δεν θα είναι για πάντα: ο χρονικός ορίζοντας θα είναι τριετής, κρατώντας τους Ρομά σε ομηρία μιας και το να φύγουν από τον καταυλισμό επιδοτώντας τα νοίκια ή/ και τις επιχειρήσεις που θα ανοίξουν για τρία χρόνια, σημαίνει ότι με το πέρας της διορίας θα μπορούν κάλλιστα να μείνουν χωρίς σπίτι και χωρίς δουλειά. Κοινώς, θα βρίσκονται σε ακόμη χειρότερη θέση από σήμερα (απέναντι στα αφεντικά και τους ιδιοκτήτες) χάνοντας και την όποια δύναμη τους προσφέρει η κοινότητά τους.

Τέλος, η παραπάνω είδηση δεν μας λέει για την ξεφτίλα της αριστεράς στο Χαλάνδρι που ούτε λίγο ούτε πολύ ζήτησε περισσότερη και καλύτερη πειθάρχηση! Η συριζιαίη δημοτική αρχή θέλησε να κάνει κριτική στη «δεξιά διαχείριση» και διέρρευσε στα media πως ενώ ο ΕΟΔΥ ήταν ενήμερος από τον δήμο καθυστέρησε να πάει στον καταυλισμό, “αναγκάζοντας” τους αριστερούς να κάνουν μοριακά τεστ στέλνοντας «κλιμάκιο του Δήμου Χαλανδρίου συνοδευόμενο από υγειονομικούς ιδιωτικούς κέντρου (με το οποίο έχει υπογραφεί σχετική σύμβαση για τους εργαζόμενους του Δήμου)». [5] Συμπέρασμα: Το δεξιό κράτος καθυστέρει και πρέπει για να κάνουμε τη δουλειά μας με υγειονομικούς ιδιωτικούς υπαλλήλους. Η παράταξη που πρόσκειται στη Λα.Ε. Χαλάνδρι Ενάντια σιγόνταρε τη δημοτική αρχή καθώς μας είπε πως

«Επισημαίνουμε το παράδοιο, ότι το Σάββατο 10/4 ο ΕΟΔΥ διεξήγαγε rapid tests στην πλατεία Χαλανδρίου (προγραμματισμένα από εβδομάδας), στα τυφλά, ενώ ήταν ήδη ενήμερος για την πιθανή ύπαρξη εστίας στον καταυλισμό! Οι άνθρωποι είναι ανίκανοι και επικίνδυνοι: σπαταλούν δημόσιο χρήμα με τραπεζάκια σε πλατείες, κάνοντας τεστ στα τυφλά, αντί να πάνε 2 χιλιόμετρα παραπέρα για να κάνουν στοχευμένη επιδημιολογική επιτήρηση και επιτήρηση σε κλειστές κοινότητες που αποτελούνται από ευάλωτες ομάδες». [6]

Δεν μας προξενεί καμία εντύπωση που η «στοχευμένη επιδημιολογική επιτήρηση» που προτείνουν στον ΕΟΔΥ έχει ως αποτέλεσμα να καταλήγουν στην πρόταση για αυστηρότερο επιδημιολογικό[sic] έλεγχο με περισσότερα τεστ, με κοινωνικούς επιστήμονες να συνδράμουν το έργο των μπάτσων, με αποπομπή των ασθενών Ρομά σε ξενοδοχεί! [7] Οι δε ΚΚΕδες βρήκαν την ευκαιρία να δείξουν τη χρησιμότητά τους στο ακροατήριο των μικροαστών και στο ελληνικό κράτος υπενθυμίζοντας στο τελευταίο ότι πρέπει να ασχοληθεί με την εκκένωση του καταυλισμού, την οποία έχει παραμελήσει. Με τα δικά τους λόγια: «Να θυμίσουμε ότι από το Δεκέμβρη του 2019 υπάρχει τυπικά το πρόγραμμα μετεγκατάστασης των Ρομά από το οποίο με ευθύνη της κυβέρνησης και του εκλεκτού της στην περιφέρεια, κ. Πατούλη, δεν έχει εκταμιευτεί ούτε ένα ευρώ.» [8]

Για να το πούμε λίγο πιο καθαρά: η παραπάνω είδηση δεν μας λέει γιατί το ελληνικό κράτος έχει κατασκευάσει ως κίνδυνο έναν ιό ανασύροντας από το οπλοστάσιο του πολιτικές πειθάρχησης που βρίσκουν τις εφαρμογές τους σε συγκεκριμένους πληθυσμούς (Ρομά, μετανάστες, ψυχικά πάσχοντες, φυλακισμένοι) που βρίσκονται στον πάτο της κοινωνικής πυραμίδας. Ή, όπως γράφαμε στο 20ο τεύχος: «ο ιός χρονισμοποιείται σε τέτοιο βαθμό από το κάθε κράτος που το να μιλιέται ιπμερινή κατάσταση ως «ασθένεια» αποτελεί νέρο στο μύλο των κρατικών πολιτικών. Σημαίνει περαιτέρω ότι τα διάφορα κράτη συνεχίζουν τις προηγούμενες πολιτικές τους, ορμάνε στα απωθημένα τους και επεκτείνουν τις φιλοδοξίες τους σε ένα νέο περιβάλλον κρίσης, στο οποίο έχουν χρίσει τον εαυτό τους ως τον μόνο αρμόδιο να μιλά και να δρα. Η «κρίση του ιού» είναι ουσιαστικά η πολιτική διαχείρισης της κρίσης του. Ο ιός είναι κατασκευασμένος τόσο ως βιολογία όσο και ως κοινωνικό-πολιτικό καθεστώς από τα κράτη κατασκευασμένος δεν πάει να πει ότι είναι ψευτικός, αλλά σημαίνει ότι τα κράτη διαμορφώνουν το πώς θα διαχειρίζονται την κρίση και το πώς εμείς θα μιλάμε για αυτήν.» [9] Αυτή είναι η βασική αρχή (και ταυτόχρονα πολιτική αξίωση) που μας επιτρέπει να βλέπουμε πως η υγειεινιστική πτυχή του ελληνικού κράτους (οι γιατροί) είναι συγκροτημένη ως αστυνομική διαχείριση αυτών των πληθυσμών-που-περισσεύουν. Πράγμα που πάει να πει πως η δημόσια υγεία είναι μια διάσταση της οικοδόμησης του κράτους ως ενός μηχανισμού κοινωνικής οργάνωσης που ελέγχει και ρυθμίζει το πώς πρέπει να είναι η ζωή και ο θάνατος του πληθυσμού, η υγεία και η ασθένεια των σωμάτων των υποκόρων του.

Π' αυτό το λόγο λέμε πως χρειαζόμαστε μια ιστορία της αριστεράς ως κομμάτι του κράτους (από αυτόνομη αντιφασιστική σκοπιά για αυτόνομη αντιφασιστική χρήση). Χρειαζόμαστε μια αντίληψη της υλικότητας των συμφερόντων που να βλέπει τον τρόπο συγκρότησής τους γύρω από τις κρατικές επιδιώξεις. Χρειαζόμαστε μια αυτόνομη αντιφασιστική οργάνωση που να μπορεί να μιλήσει για τον ελληνικό ρατσισμό, πέραν της γλώσσας του κράτους η οποία εγκληματοποιεί. Και η οποία διακρίνει τους βρώμικους Τσιγγάνους από τους καθαρούς μπαλαμούς.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- [1] «Χαλάνδρι- Κορωνοϊός: Πρόσθετα μέτρα σε οικισμό Ρομά στο Νομισματοκοπείο», [skai.gr](#), 10-04-2021.
- [2] «Αφομοίωση ή πυροβολισμοί (με αφορμή μια εκδήλωση ενός συλλόγου Ρομά στο Χαλάνδρι)», 0151 #15, Δεκέμβριος 2018, σελ. 15-17.
- [3] Περισσότερα για το ευφάνταστο σχήμα «τριπλής ομηρίας» (ιδιοκτητών, Ρομά και κατοίκων) και τις αριστερές του χρήσεις μπορείτε να βρείτε στο «Για την (πολιτική) οργάνωση του σύγχρονου ελληνικού ρατσισμού: το παράδειγμα του Χαλανδρίου (μέρος β')» στο 0151 #4, Φεβρουάριος 2015, σελ. 33-39.
- [4] Γλαυφορί είναι η περιγραφή των πολιτικών του δήμου Χαλανδρίου σε δημοσίευμα του ΣΚΑΙ: «Το 2019 το σχετικό σχέδιο του Δήμου Χαλανδρίου εντάχθηκε στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα κι έτσι, η Περιφέρεια Αττικής ενέκρινε ένα κονδύλι ύψους 850.000 ευρώ. Το σχέδιο αυτό προβλέπει μεταξύ άλλων επιδότηση ενοικίου και οργανισμών κοινής αφέλειας σε 40 οικογένειες για τρία χρόνια (με δυνατότητα επέκτασης) στον δήμο Χαλανδρίου και σε όμορους δήμους, καθώς και δράσεις προκειμένου να επιτευχθεί η κοινωνική ενωμάτωση των οικογενειών.» Στο «Σχέδιο του δήμου Χαλανδρίου για οικειοθελή μετεγκατάσταση των Ρομά, διάλυση του καταυλισμού», [skai.gr](#), 17-04-2021.
- [5] «Χαλάνδρι: Απόν το ΕΟΔΥ από τον οικισμό των ρομά, με μέσα του Δήμου τα τεστ», Ν. Πανόρουλος, [news247.gr](#), 10-04-2021.
- [6] «Να ληφθούν άμεσα μέτρα περιορισμού της εξάπλωσης της διασποράς εντός του καταυλισμού του Νομισματοκοπείου», [www.peiratikostoxalandri.gr](#), 11-04-2021.
- [7] Κι αν μας θεωρείτε υπερβολικά κακεντρεχείς και δεν μας πιστεύετε: «Είναι αναγκαίο να ληφθούν τα παρακάτω μέτρα, πέραν των όσων έχει ανακοινώσει η Πολιτική Προστασία: 1. ΤΕΣΤ, ΤΕΣΤ, ΤΕΣΤ **Είναι αναγκαία η συστηματική επιδημιολογική επιτήρηση της κλειστής κοινότητας του καταυλισμού.** Η Πολιτική Προστασία ανακοίνωσε τη διεξαγωγή rapid test την 3η και δεν μέρα μετά την έναρξη του lockdown. Είναι αδιανότη ότι σε μια κλειστή κοινότητα, όπου υπάρχει έξαρση της πανδημίας, θα γίνουν rapid tests, αντί για μοριακά/PCR. [...] 2. Μεικτό κλιμάκιο της Πολιτικής Προστασίας, του Δήμου και της Περιφέρειας να επισκεφτεί τον καταυλισμό και να συνομιλήσει με τους ανθρώπους εξηγώντας την κατάσταση και τους λόγους για τους οποίους πρέπει να ληφθούν τα συγκεκριμένα μέτρα [...] 3. **Πρέπει οι άνθρωποι που είναι θετικοί και θετικές να μεταφερθούν σε ξενοδοχεία ώστε να διαμείνουν εκεί για το διάστημα της προβλεπόμενης καραντίνας και να μην μεταδώσουν τον ίσο στα υπόλοιπα μέλη της κλειστής κοινότητας [...] 4. Θεωρούμε αυτονότη ότι ο κρατικός μηχανισμός θα κινητοποιηθεί για να καλύψει τις διατροφικές ανάγκες των ανθρώπων, καθώς και τις ανάγκες περιθαλψης όσων τυχόν το χρειαστούν.» Στο «Να ληφθούν άμεσα μέτρα περιορισμού της εξάπλωσης της διασποράς εντός του καταυλισμού του Νομισματοκοπείου», ό.π.**
- [8] «Οργανώσεις ΚΚΕ και «Χαλάνδρι Ενάντια» κατά κυβέρνησης για την κατάσταση στον καταυλισμό Ρομά», [amarysia.gr](#), 12-04-2021.